

Door Rijkswaterstaat, Bouwend Nederland en VBKO besproken en vastgelegd

Aanvulling cq. nadere uitleg van de *Compensatieregeling staal-, brandstof- en bitumenprijzen 2008* d.d. 20 november 2008

Er zijn een aantal discussiepunten ontstaan over de interpretatie van de *Compensatieregeling staal-, brandstof- en bitumenprijzen 2008*. In dit bericht wordt een nadere uitleg gegeven over de manier waarop aan de Compensatieregeling invulling moet worden gegeven. Dit heeft vooral betrekking op het moment waarop de indexering wordt toegepast.

Het moment waarop de indexering wordt toegepast

In de regeling is bepaald dat prijswijzigingen verrekend worden met de index die geldt op het moment waarop een betalingstermijn verschijnt. Hierbij is door de opstellers van de regeling uitgegaan van een repeterend betalingsritme op basis van:

- planning of voortgang (D&C) met termijnen die eenmaal per 4 weken verschijnen, of,
- een abonnement (prestatiebestekken) met termijnen die eenmaal per 2 maanden verschijnen.

In de praktijk is echter gebleken dat bij een aantal projecten (o.m. KOSMOS) de betalingstermijnen verschijnen bij het gereedkomen van één of meerdere producten of dat (zoals bij bepaalde baggerwerken) een afwijkende interval voor de termijnen is overeengekomen (van bijv. 16 weken). In deze gevallen kan er soms een behoorlijk tijdsverloop liggen tussen het moment waarop de werkzaamheden worden uitgevoerd c.q. bouwstoffen worden verwerkt en de datum waarop een termijn verschijnt. Zo kan het zijn dat het gros van de werkzaamheden gereed is, maar de termijn pas veel later verschijnt, omdat ondergeschikte onderdelen eerder nog niet klaar zijn of bepaalde rapportages nog moeten worden geleverd. Dit heeft tot gevolg dat de indexering plaats vindt op een tijdstip dat belangrijk later ligt dan het tijdstip waarop de kosten zijn gemaakt. Bij een oplopende index is dit weliswaar gunstig voor de opdrachtnemer (bij een dalende index is dat overigens net andersom), maar een dergelijk groot tijdsverschil tussen het moment van het maken van de kosten en het moment van verrekening doet geen recht aan de wens om een compensatie te bieden voor de werkelijk ontstane wijzigingen en is derhalve in strijd met de geest en de grondslag van de Compensatieregeling.

Daarom is tussen partijen nader bepaald dat indien de overeenkomst van het werk waarop de Compensatieregeling wordt toegepast:

- a. uitgaat van betalingen op product, waarbij de tijd tussen gereedkomen van werkzaamheden en het tijdstip van verschijnen van de termijn langer is dan 2 maanden; of
- b. uitgaat van betalingen op product, waarbij de tijd tussen het verwerken van een bouwstof in het werk en het tijdstip van verschijnen van de termijn langer is dan 2 maanden; of
- c. uitgaat van betalingstermijnen die langer zijn dan 3 maanden,

als volgt zal worden gehandeld bij de toepassing van de Compensatieregeling:

1. Bij werkzaamheden die voor verrekening in aanmerking komen, wordt gerekend met het indexcijfer dat geldt op de datum van gereed zijn van de betreffende werkzaamheden (en dus niet met het indexcijfer dat geldt op het moment waarop de termijn verschijnt).
2. Het moment waarop werkzaamheden gereed zijn kan worden vastgesteld aan de hand van (geaccordeerde) plannings (en dus het reële uitvoeringsmoment). Dit hoeft niet met een accountantsverklaring te worden aangetoond.
3. Bij een enkelvoudig werk (§ 6 a t/m f van de regeling) wordt het forfaitaire percentage voor de betreffende productcategorieën gehanteerd (bv. baggerwerken). Bij gecombineerde werken (waaronder bv. de Kosmos-contracten) zal overeenstemming moeten worden bereikt tussen opdrachtgever en opdrachtnemer over het aandeel van de werkzaamheden dat voor verrekening in aanmerking komt in een termijn en tevens over het moment (de maanden) waarin deze werkzaamheden hebben plaatsgevonden, op grond waarvan verrekening volgens het forfaitaire percentage kan plaatsvinden.

Rekening houden met prijsdalingen

De Compensatieregeling was in eerste instantie opgezet om tegemoet te komen aan de wens om exorbitante prijsstijgingen te vergoeden die in de periode vanaf oktober 2007 hebben plaatsgevonden. Met die intentie is de regeling ook opgezet met als resultaat een indexering op de termijnen voor de aangegeven werk- en productcategorieën. Het beroep op § 47 UAV/ § 44 UAVgc, op grond waarvan de regeling is opgezet, is daarbij expliciet bedoeld om invulling te geven aan het begrip “kostenverhogende omstandigheden, dat wil zeggen omstandigheden van een zodanige aard dat de opdrachtnemer bij het sluiten van het contract geen rekening hoefde te houden met de kans dat die zich zouden voordoen en die de kosten van het werk aanzienlijk verhogen”. Onder bepaalde restricties (die aangegeven zijn in de regeling) wordt dus verrekening van prijsstijgingen toegestaan.

Geconstateerd wordt dat een aantal ingediende claims alleen rekening houdt met prijsstijgingen terwijl de prijsdalingen (zoals die recentelijk zijn ingetreden) niet in beschouwing worden genomen. Bij indiening van claims op grond van de compensatieregeling dient echter niet alleen gekeken te worden naar de stijgingen zoals die zich gedurende de overeenkomst hebben voorgedaan, maar ook met dalingen van de prijzen van de onderscheiden categorieën, zoals die zich in de looptijd van de overeenkomst hebben voorgedaan, waarbij het saldo uiteindelijk tot een gerechtvaardigde claim kan leiden, een en ander met dien verstande dat nimmer sprake zal kunnen zijn van een negatief saldo ten laste van de opdrachtnemer.